
Valdštejn

Zkamenělé srdce v moci ďábla

Jaroslava Černá

„Odbila desátá hodina!“ oznamoval sytým hlasem ponocný na chebském náměstí, aniž by se podivil neobvyklému hluku a výkřikům z hloučků vojáků i obyvatel města, hlavně mužů, vracejících se do svých domovů z krčem. „Vojáci mají vždy důvod k pitkám, když zrovna nenasazují životy v boji,“ zabručel nespokojeně a vydal se na další část své noční cesty.

Prošel kolem Pachelbelovského domu, kde klid udržovala vojenská hlídka a navíc dva strážní najatí městem. Ponocný, stejně jako každý, kdo bydlel na náměstí nebo v přilehlých uličkách, dobře věděl, proč je právě tento honosný dům tak bedlivě strážěn. Již několik dní zde byl ubytovaný sám generalissimus císařského vojska frýdlantský vévoda Valdštejn.

Ponocný prošel kolem, aniž by tušil, co se děje za zdmi domu. Vzdálený hluk z náměstí nechal lhostejně za sebou. Skupina vojáků spěchající z hradu v čele s Butlerem a dvěma najatými důstojníky se mu naštěstí vyhnula.

Stejně jako chebský ponocný málokdo ve městě tušil, že nejvyšší velitel vojska už je dlouho v nemilosti u samotného císaře, dokonce byl za zradu odsouzen k smrti, a že právě dnešní noci se právě ti, kteří ho zradili, rozhodli vykonat konečný rozsudek.

Tři Valdštejnovi nejvěrnější velitelé Ilov, Trčka a Kinský už byli zavraždění a vrazi potřísnění jejich krví.

„Jak snadno se náš plán daří!“ pronesl Gordon udiveně na nádvoří hradu nad ostatky tří ubitých důstojníků, a vůbec mu nevadilo, že najatí vojáci přímo před jejich očima okrádají mrtvé o jejich cennosti. „Přemýšlejme! Rychle a s rozumem!“ napomenul sám sebe i své dva kumpány Leslie. „Zbývá Valdštejn.“

„Není čas na přemýšlení!“ vzpamatoval se první Butler. „Celou akci si беру na starost. Moji dva velitelé se osvědčili, společně vše dokončíme.“ Otočil se ke svým podřízeným. Geraldin i Deveroux netrpělivě čekali na nové rozkazy. Věděli, co bude následovat, byli zvyklí zabíjet. A vykonat rozsudek smrti na samotném Valdštejnovi, zrádci a bezohledném muži toužícím po majetku, moci a slávě? Kdo by odolal?

„Následujte mě!“ vykřikl Butler a v čele tlupy dragounů rychle vyrazili na náměstí, k Pachelbelovskému domu.

„Já si беру na starost pořádek ve městě,“ rozhodl Leslie a vyšvihl se na koně. „Nevíme, k čemu dojde u Trčkovy pěchoty, až se dozví, že jejich oblíbený velitel byl zavražděn.“

Plukovník Gordon na chebském hradě osaměl. Stál nad třemi zavražděnými bývalými veliteli a také bývalými přáteli v prazvláštním tichu.

Kolikrát jsme se společně zpili do němoty, hledali zapomnění a snažili se zbavit krutých vzpomínek na pohled do očí těch, které jsme jako vojáci museli zabít? Byli jsme pak jako velitelé více vinní, když na naše rozkazy umírali mladí nadšení vojáci, toužící po vítězství?

Gordon bezděčně zavrtěl hlavou. Ve válce se nikdo neptá, můžeš pouze vyhrát, nebo zemřít. Slyšitelně povzdechl. Vtíravé myšlenky se mu honily hlavou a nebyl schopen je zaplašit.

A je vůbec ještě nutné vraždit nic netušícího vévodu a dnes už bezbrannou lidskou trosku bez naděje na jakoukoliv pomoc? Gordon znova zavrtěl hlavou. Butler nezná slitování, dodrží naši dohodu, splní příkaz a nebude mít žádné zábrany. Nikoho z nás nenapadlo, že by možná bylo lepší naložit ubožáka Valdštejna do kočáru a poslat ho císaři jako živou kořist. Je pozdě. A císař Ferdinand jistě ocení provedení vlastního rozhodnutí, i když neproběhl řádný vojenský soud. Určitě ví, proč se rozhodl jednou provždy zbavit svého nejlepšího velitele.

Plukovník Gordon ani jeho dva společníci Leslie a Butler toho dne, kdy touha po krvi a pomsta vedla jejich odhodlání vraždit, netušili, že v pozadí všeho dění a císařova rozhodnutí je udavačský dopis muže, kterého by nikdo nepodezíval, protože vždy stál věrně po boku svého přítele a velitele. Muže, který se zalykal závistí vůči Valdštejnově šťastné hvězdě, a každé jeho vítězství, majetek a sláva ho vedly k jednomu cíli. Zbavit se vévody, zbavit se přítele za všechno, co dokázal, zatímco on pouze strádal ve stínu úspěšného bezohledného muže.

Došlo by ke třem zákeřným vraždám a schylovalo by se ke čtvrté, stejně zákeřné a pomstychtivé, kdyby kdokoliv z odhodlaných vrahů pouze tušil, kdo a co bylo příčinou konečného císařova rozhodnutí?

Tušil císař míru závisti, která nakonec musela dříve oddaného vévodu usmrtit? Tušil vévoda Valdštejn, kolik nenávisti ho přivedlo k rozsudku smrti?

Frydlantský vévoda Valdštejn toho osudového večera nevěděl a netušil vůbec nic. Trápily ho nesnesitelné bolesti nohou, celé jeho tělo jako by sžírala neznámá vnitřní síla.

Snažil se usnout, ale nedařilo se, přestože na jeho příkaz byl všude kolem Pachelbelovského domu klid. Městská stráž dokonce odháněla i potulné psy, aby štěkotem nerušili vévodův klidný spánek a během dne nezhoršovali jeho špatnou náladu a nervozitu. Ulice byly na vévodův příkaz vystlané slámou, aby k němu nedolehl sebemenší lomoz kol projíždějících povozů, obzvláště po ránu, kdy se mu konečně podařilo překonat bolesti a usnout.

Valdštejn sebou neklidně házel na pohodlném loži a čekal, jestli zabere lék proti bolesti. Třeba se mu právě dnes podaří usnout před půlnocí, přestože se teprve blížila jedenáctá hodina.

„Mlčte a táhněte po svých!“ rozkřikl se Geraldin na městskou stráž dohlížející na klidnou noc vévody Valdštejna.

Muži zůstali stát jako zkamenělí. Nepoznali hned důstojníka, který se najeďnou vynořil ze tmy, netušili, co se děje, a navíc se za Geraldinem vynořila skupina dragounů s tasenými zbraněmi.

Oněmělá stráž mohla pouze přihlížet, jak dragouni obklíčili dům a beze slova obsadili všechny východy.

„A teď do akce!“ přikázal Butler tlumeně, ale rázně Deverouxovi, muži, který věděl přesně, co je jeho úkolem. Za sebou své dragouny, před sebou u vchodu do domu vojenskou hlídku strážící svého generála. Deveroux nezaváhal. Potyčka se strážní netrvala dlouho a muži vzápětí leželi pod schody s krvácejícími ranami.

„K čertu!“ vyjelo z Deveroux. „Zlomil jsem si o hrud' toho ubožáka kord!“ Praštil se zbraní do rohu, bez váhání vytrhl z rukou nejbližšího vojáka partyzánu a v čele všech se hnál po schodech do patra. Netušil přesně,

ve kterém pokoji odpočívá jeho budoucí oběť, ale dvě pažata u jedněch z dveří mu v okamžiku napověděla. Bez jediného slova varování jedno probodl, druhé odhodil stranou.

Vévoda Valdštejn nespál. Trýznivé bolesti jako by se dnes nechtěly utiřit. Přesto ležel bez hnutí a myslel na dnešní společné posezení svých důstojníků. Těch, kteří mu zůstali věrní, i těch, o kterých už tolikrát pochyboval. Dohodnou se? Dočkám se zítra nové přísahy věrnosti od Butlera, Gordona a Leslieho? Přece mě nezradí, po všem, co jsme spolu prožili, prošli tolika vyhranými bitvami. Jak jen teď mohou váhat? Copak nechápou, že i císař může ve svém rozhodnutí chybovat, že mylně posoudil situaci na základě vylhaných informací zrádců?

Tok vévodových myšlenek přerušil lomoz z chodby.

Co se děje? Otevřel oči, zvedl hlavu z polštáře a místností spoře osvětlenou pouhými třemi svíčkami se zahleděl ke dveřím.

Uslyšel tlumený sten, pak zvuk, jako by něco spadlo na zem. Ani ve snu by ho nenapadlo, že právě bylo zavražděno jedno z jeho pažat, a to jen proto, že stráží klid v jeho ložnici.

Posadil se, odhodil přikrývku a pokusil se postavit na bolavé nohy. Sykl bolestí, ale stál. S námahou udělal první kroky, ale k dalším už sílu nenašel. Hluk za dveřmi se stupňoval, a když se náhle rozrazily, s nepochopením hleděl do tváře kapitána Deveroux.

Valdštejn se zamračil.

„Co ty tu děláš?“ vyjelo z něho vztekle. „A vědí moji nejvyšší důstojníci, že ses vlámals do mé ložnice?“ Zarazil se. Myšlenky mu ale proudily hlavou rychleji než blesky v bouři.

Šestice jistě sedí u dobrého jídla a pití a nemá potuchy, co se děje ve městě. Jako vždy se zpili do němoty a nemají své podřízené pod kontrolou.

Proboha! Najednou pochopil fanatický pohled, zarudlé oči a pohled vraha. Jenže bylo pozdě. Deveroux se zarazil pouze na krátký okamžik, když před sebou uviděl bezmocného vyjeveného muže v noční košili. Pouze na krátký okamžik zaváhal, pak si ale dodal odvalu a vykřikl: „Ty krivopřísežná stará rebelantská bestie, ty zrádce!“

Šokovaný vévoda Valdštejn lehce zvedl ruku, jako by chtěl bezděčně zastavit prudký pohyb Deverouxovy zbraně, zarazit ostří partyzány, které mu vzápětí pronikalo do hrudi.

Pocítil ostrou bolest, klesl na kolena.

Ve stejném okamžiku ale ucítil, že se ostří zbraně zastavilo, že narazilo na něco neproniknutelného v jeho vyhublé hrudi. A v té chvíli pochopil, že se vražedná zbraň zarazila o jeho zkamenělé srdce.

Milostivý Bože! vykřikl v duchu.

Ve chvíli mé smrti mi dej šanci poznat, kdy se mé srdce začalo měnit v kámen a jak mohl hvězdopravec Jan Kepler vědět, že právě v tyto dny zúčtují se svým osudem. Opravdu to byly hvězdy, které mi ukazovaly cestu a předurčily dobré i zlé, co mě na cestě životem potkalo? Proč jsem je tedy více neposlouchal a neuvědomil si vlastní chyby, které mě přivedly až k této prokleté hodině?

Vévoda Valdštejn si přestal klást otázky, protože se propadl do milostivého bezvědomí, a to ho vrátilo do doby před dvaceti šesti lety, kdy jeho zlomené srdce dostalo první rány od života. Byl to čas, kdy ještě dokázal milovat, ale bolest ze ztrát byla tak silná, že se zatvrdil a přísahal, že už nikdy nechce projevít slabost lásky, aby už nikdy nemusel trpět.